

מרוצה. בינתיים התגלגל הנושא מדיבורים להפגנות ולבג"צים. הפוגרום בבגדאד היה אחד מהדברים שהיו בתיכנון המקורי של עמוד האש, אבל בן־פורת לא היח מרוצה..."

לורנס איש־יהודה

על פרשת תמונה ומורה של אי־תיאום בין הזרועות הבריטיות הישנות סיפר מעט נ.ג.ל. האמונד (בנו של לורי האמונד, חבר ועדת פיל).

לוסיין: "באחד הספרים קראנו שאת ראשוני הפלמ"ח, עוד לפני שהיה פלמ"ח, אימנו כל מיני אנשים שונים ומשונים, מאמנים באו במסגרת אפ"א־אי (שירותי הביון החבלה הבריטיים), גוף שלא היה קשור ישירות עם מפקדת הצבא הבריטי בארץ ובמזרח התיכון. זו הייתה יחידה למשימות מיוחדות, שצ'רצ'יל שלח לכאן כדי שיעסקו בכל מיני דברים שהשתיקה יפה להם. ובעיקר, שממשלת המנדאט לא תדע עליהם. בשלב הראשון התמקמו אנשי היחידה בחיפה. שם עסקו בכל הפעולות של צרפת החופשית, בנושאים של קשורים לסוריה, שהייתה תחת שליטון ממשלת וישי. תיאורטית סוריה הייתה נייטרלית ולא במצב של מלחמה אתנו, כך שאסור היה לבצע פעולות שתארגנה טבעית אצבע בריטית בסוריה־רבתה.

"אנשי היחידה הזאת, שהתמקמו בחיפה, קשרו קשר מיידי עם אנשי ההגנה כדי שזאת תספק להם את השירותים ואת האנשים הדרושים להם. לכל אחד מהקצינים האלה הייתה הסוואה, בעיקר כלפי שילטונות המנדט.

"קראנו שלדוד הכהן היו קשרים עימם באותם ימים. ידענו שאלה היו טיפוסים מיוחדים. אחד מהם היה מומחה ללוחמה נגד גנגסטרים בשיקאגו, ואחר היה מרצה לתרבות יוון העתיקה באוקספורד. בייקשנו את נעמי קפלנסקי, שיכולה

ענני עשן מעל חיפה

בתצלום זה, שצולם על־ידי הבריטים בשעת ההפצה האיטלקית על עיר התעשייה והדלק של ארץ־ישראל

המנדטורית. בעמוד האש מופיעים תצלומים אלה כשהם מלווים בדברי קריינות גרמניים מקוריים. תצלום זה הוא אחד מהתצלומים הרבים שביצעו הבריטים ממש בשעת ההפצה האיטלקית על חיפה.

ערביים שלו. הוא השאיר את הארץ, שלא שאלה התפתח להיות לורנס איש־יהודה.

אדם עם

רטייה שחורה

אנגלי אחר, בן הדור השני ליהודים אנגלים, שהיו מעורבים בתולדות הציונות, הוא ג'וליאן אמרי. ר.י. אביו, ליאופולד אמרי, ידיו האישיות של וינסטון צ'רצ'יל, היה בין הציונים האנגלים הנלהבים ביותר. האב, שהיה פקיד במשרד החוץ הבריטי בימי הלורד בלפור, הוא שניסח סופית את הצהרת בלפור. ג'וליאן אמרי שימש כקצין

למצוא ולאחר כל אדם, שתמצא אחד מהם. כעבור יום היא הודיעה כי המרצה מתגורר באוקספורד, והביאה את מיספר הטלפון שלו. "איך היא גילתה את זה? היא טילפנה לדוד הכהן, שהוא הדוד שלה, וזה אמר לה מייד, האמונד... האמונד... ומסר לה את מיספר הטלפון ושאר הפרטים. ואז שלח לנו לאוקספורד את מיכאל אלמו, מראיין שלנו באנגליה, וקיבלנו את כל הסיפור של האמונד על סרט. מתוך סיפורו מתברר כי הכל היה בעצם רעיון של צ'רצ'יל, ש'עלה בראשו בימי הנסיגה מדנקרק. למורת־רוחם של ששת הפרופסורים היועצים לעמוד האש שב וממחיש הסיפור הזה עובדה, ש'

ביון בריטי, היה ממונה על החלקה הבלקנית ועל פעולות חבלה בבלקן. הוא היה קשור עם משה שרת ועם דויד הכהן. אמרי היה זה שדאג לצירופם של הארץ־ישראלים למסע הכיבוש של סוריה מידי כוחות וישי, שבו איבד משה דיין את עינו.

על השתלשלות הדברים שקדמה למסע זה מספר אמרי: "היה לנו משרד־מטה משותף עם המדור הערבי של א.א.א. שבראשו עמד קפטן דינגל, המדור, כשבאתי יום אחד מצאתיו מוטרד ומדוכדך. מה קרה? שאלתי, והוא השיב: 'ובכן, כידוע לך, אנחנו עומדים לתקוף את צרפת של וישי תוך שלושה־ארבעה ימים. היתה לי קבוצה של חבלנים ערביים, שעמדנו לשלוח לשם פיצוץ דרכי התחבורה של וישי וכדי להקשות עליהם לשלוח תיגבורת אל קו החזית שלהם — והם נעלמו. הם לא עמדו במתח והלכו. מה אוכל לעשות?' אמרתי: 'אני סועד היום בצהריים עם שרתוק (שרת). האם לשאול אם יש איזה בחורים יהודים דוברי ערבית שיתנדבו ל־מבצע כזה?' טוב, אמר, זה רעיון טוב, למה לא לנסות?..."

ב־1950, כשביקרתי עם אבי בארץ, בא לקראתי בקבלת־פנים אחת אדם, רטייה שחורה על עינו, ואמר: 'זו אשמתך'. שאלתי מה אשמתך, והוא השיב: 'אתה זוכר...? הווכי את העניין. כנראה ששרתוק סיפר לו...'

בשבוע הבא: הפרק ה־12, "הפיתרון הסופי" (1941—1942), שבו מתוארת פלישת הנאצים לביית־המועצות, שהיא ראשית הפיתרון הסופי. בעיתוני הארץ מתפרסמות ידיעות על רצח המוני של יהודים במזרח־אירופה — אבל ההנהגה מסתייגת מהידיעות והציבור אינו מאמין. בינתיים נשקפת סכנה חמורה ליישוב היהודי בארץ — רומל מתקרב ובריטניה מתכוננת לפנות את כורחותיה ממצריים ומארץ־ישראל.

גם השנה ארגנה חברת דיזנהויז בשיתוף עם ארקיע טיסות קבועות ומובטחות - ישירות לאי KOS שביוון.

קחו לכם שבוע נגל כוכב אחר.

אנו ממריאים קבוע ככל יום ב', בשעה 10.00 בבוקר - תמיד ישירות ל-KOS. הנופש ב-KOS מתחיל כבר בטיסה וכבר בצהריים אתם על שפת הים בשמש המלטפת, פותחים שבורע כילוי מרתק, בבתי מלון מעולים עם בריכות שחיה, מתקני ספורט שונים ואפשרויות בידור רבות.

בואו לחגוג איתנו את הטיסה הראשונה ב-13.4.81 ואתם מוזמנים למסיבת ליל הסדר ב-

מחירים מיוחדים לילדים. טיסות ישירות - קבועות ומובטחות ככל יום ב' בבוקר. מתקבלות הזמנות לכל העונה.

מי עוד מכיר את האי KOS כמונו?*

הרשמו בהקדם. דיזנהויז בע"מ

משרד ראשי: רח' בן-יהודה 21, טל. 652140. סניפים: רח' בן-יהודה 33, טל. 652676. רמת-גן, בניין בורסת היהלומים, טל. 266222. ירושלים: רח' שמאי 9, טל. 246868. ובכל משרדי הנסיעות בארץ

אנחנו טסים שוב ל KOS גן העדן של איי יוון.

לעצום את העיניים ולחלום, לראות את החולות הלבנים, לטבול בים הבדולח הנושק להם...

לעבור בין מקדשים עתיקים והרי געש מלאי מסתורים, לסעוד ארוחות נפלאות בטברנות לצלילי בוזוקי...

לצאת לציד עופות בנופים טבעיים... פקחו את העיניים. אתם באי KOS.

8 ימים ו-7 לילות של חופשה שלא מן העולם הזה כולל טיסות ישירות. אירוח בבתי מלון וארוחת בוקר החל מ-

\$299

* אלפי ישראלים שכבר היו איתנו ב-KOS